

'Geef ze de juiste hulp op het juiste moment'

- donderdag 19 november 2009

Remi Stegen (links), Jan De Corte en Stent-coördinatrice Linda Aerts: 'Door samen te werken, versterken we elkaar.' Wim Kempnaers © Wim Kempnaers (WKB)

LEUVEN - Interview JEUGDZORG EN JEUGDPSYCHIATRIE MOETEN SAMENWERKEN In plaats van lastige jongeren van het kastje naar de muur en terug naar de gesloten instelling te sturen, moeten alle betrokken diensten beter samenwerken. Want het aantal jongeren in de bijzondere jeugdzorg dat met een probleem van geestelijke gezondheid kampt, is erg hoog.

Van onze redactrice

Remi Stegen, van het begeleidingstehuis De Wissel in Leuven, en Jan De Corte, kinderpsychiater in Sint-Truiden, zijn het roerend eens: de scheiding tussen *'moffers'* en *'possers'* is kunstmatig. 'Het heeft daarom niet veel zin om te zeggen dat jongeren die uit een problematische opvoedingssituatie (*'possers'*) komen, niet thuishoren in een gesloten instelling', zegt Stegen. Hij verwijst naar de discussie in de pers, vorige week, over de gesloten instelling die er in Mechelen zou komen, en de opmerking van Groen! dat er te veel jongeren in die instellingen terechtkomen die er niet thuishoren omdat ze geen 'als misdad omschreven feiten' pleegden (en waardoor ze dus geen *'moffers'* zijn).

'Soms móéten wij een meisje daar naartoe sturen voor een "time-out,, omdat ze tegen zichzelf beschermd moet worden, of omdat ze aldoor wegloopt', zegt Stegen. 'Zoals het ook handig is dat we op de jeugdpsychiatrie kunnen rekenen in geval van nood.'

'Omgekeerd rekenen wij op de jeugdbijstand om nazorg te verzekeren voor een deel van onze klanten', zegt De Corte. Een ruime helft van de jongeren op de jeugdpsychiatrische afdeling in Sint-Truiden heeft ook een dossier bij de jeugdrechtbank. 'En soms nemen wij zelf het initiatief om een kind bij het comité te melden als het thuis niet goed gaat.'

Vroeger stond er een hoge muur tussen de jeugdbijstand - die onder toezicht staat van het Vlaamse ministerie van Welzijn - en de medische sector, die federaal aangestuurd wordt. Ze gingen voor het eerst samenzitten toen de hulpverlening zich geen raad wist met een meisje dat overal tussen de plooiën viel. Vanwege haar moeilijke thuissituatie was Lore (*een pseudoniem*) eerst terechtgekomen in De Wissel, een begeleidingstehuis voor moeilijke meisjes. Vanwege agressief gedrag stuurde men haar door naar de gemeenschapsinstelling De Zande in Beernem. Ook daar wisten ze zich met haar geen raad, omdat Lore ook psychische problemen vertoonde. Dus werd Lore terug naar De Wissel gestuurd.

Toen ze daar een overdosis medicatie slikte, werd ze met spoed in het ziekenhuis genomen. Algauw besloten ze daar tot een gedwongen opname in de psychiatrie, waarna een vrijwillige opname volgde. Maar ook in de jeugdpsychiatrische afdeling bleef Lore buiten de lijntjes kleuren.

'Bij dat eerste overleg stelden we vast dat iedereen haar kende en dat ze overal was geweest', zegt De Corte. 'We hadden dezelfde "klanten", maar we spraken nooit met elkaar. Er was niemand die het meisje volgde.' 'Het werd snel duidelijk dat geen enkele dienst op zijn eentje de problemen van Lore kon oplossen. We moesten samenwerken', zegt Stegen.

Sindsdien is er in Leuven een maandelijks overleg ontstaan: de jeugdpsychiaters zijn aanwezig op vergaderingen in De Wissel, waar 'moeilijke gevallen' worden besproken. En die zijn er vaker dan gedacht: onderzoek van de Universiteit Antwerpen leerde dat psychische problemen twee tot zes keer vaker voorkomen bij jongeren in de jeugdzorg dan gemiddeld in de bevolking.

'Die jongeren hoeven niet allemaal in de jeugdpsychiatrie terecht te komen', zegt De Corte. 'Soms wel, en dan is het beter dat we er vroeg bij zijn. Jongeren moeten de juiste hulp krijgen op het juiste moment. Er is interdisciplinair overleg nodig om dat uit te maken. Evengoed kunnen onze tips, vanuit de jeugdpsychiatrie, ertoe leiden dat de begeleiders in de jeugdzorg weer moed vatten om door te zetten. Zodat jongeren niet bij elke crisis ergens anders geplaatst worden.' Stegen: 'Door samen te werken, versterken we elkaar. Wéten dat we hulp kunnen inroepen als het dreigt te escaleren, helpt ook.'

Ruim een decennium geleden wilde de Vlaamse overheid de samenwerking opleggen via de Integrale Jeugdzorg. Dat was een idee dat 'van boven' kwam. Het proefproject Stent, dat uitgaat van de Ondersteuningsdienst Bijzondere Jeugdzorg met de steun van Cera, keerde de zaken om: dit project stimuleert samenwerkingsverbanden aan de basis. Die kunnen van streek tot streek verschillen. Op veel plaatsen gaat het, zoals in Leuven, nu nog om vrijwilligerswerk.

Stent formuleert vandaag op een studiedag een rist aanbevelingen voor de overheid, of liever, voor de vele overheden die hier bevoegd zijn (Gezondheid, Welzijn, Justitie, Jeugd). Vast staat dat samenwerking ook geld kost. De Corte: 'We moeten alles op alles zetten om jongeren in moeilijkheden weer op het spoor te krijgen. Want wat als het niet lukt? Dan moet de samenleving blijven zorgen voor volwassenen die nog steeds in de problemen zitten. Het mag toch kosten wat het wil, als we dat kunnen vermijden?'

www.stentproject.be

Veerle Beel

